

Regeringskansliet,
Infrastrukturdepartementet

Remiss av Framställan om ändring i luftfartslagen (2010:500), luftfartsförordningen (2010:770) samt i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Datainspektionen har granskat förslaget huvudsakligen utifrån myndighetens uppgift att arbeta för att människors grundläggande fri- och rättigheter skyddas i samband med behandling av personuppgifter. Datainspektionen lämnar följande synpunkter.

I framställan föreslås förändringar i luftfartslagen och luftfartsförordningen som krävs för att Sverige ska uppfylla ändringar i Chicagokonventionen. Utöver detta föreslås vissa förändringar i Transportstyrelsens uppdrag samt att ett antal bestämmelser i offentlighets- och sekretesslagen skärps.

Datainspektionen noterar att Transportstyrelsen föreslås få ett utökat uppdrag att vidta lämpliga förebyggande, korrigerande eller avhjälpande åtgärder och i samband med detta meddela de förelägganden och förbud som behövs. Transportstyrelsen föreslås få möjlighet att använda den databas som anges i 10 kap. 11 § andra stycket luftfartsförordningen i samband med detta uppdrag. Transportstyrelsen ska, enligt denna bestämmelse, hantera det system som behövs för att samla in, utvärdera, bearbeta, lagra, skydda och sprida information om händelser som rapporteras. Insamlade rapporter ska lagras i en databas hos Transportstyrelsen. I denna databas ska även uppgifter om haverier och tillbud lagras. Statens haverikommission ska ha full tillgång till denna databas.

Av framställan framgår det inte vilka kategorier av uppgifter som samlas in i den aktuella databasen med stöd av ovan nämnda bestämmelse. Framställan har inte behandlat frågan huruvida de föreslagna bestämmelserna är förenliga med dataskyddsförordningen.

Vid en bedömning av huruvida de föreslagna bestämmelserna rör frågor om personuppgiftsbehandling, ska det beaktas att begreppet personuppgifter avser varje upplysning som avser en identifierad eller identifierbar fysisk person, varvid en identifierbar fysisk person är en person som direkt eller indirekt kan identifieras särskilt med hänvisning till en identifierare som ett namn, ett identifikationsnummer, en lokaliseringsuppgift eller onlineidentifikatorer eller en eller flera faktorer som är specifika för den fysiska personens fysiska, fysiologiska, genetiska, psykiska, ekonomiska, kulturella eller sociala identitet, jfr artikel 4.1 dataskyddsförordningen. Avgörande är att uppgiften, enskilt eller i kombination med andra uppgifter, kan knytas till en levande person.

Datainspektionen har tagit del av blankett L1592-6, som används vid rapport om haveri/allvarligt tillbud med motordrivet luftfartyg. Av den framgår det att uppgift om identiteten på, samt eventuella begränsningar i medicinska intyg för, befälhavaren samt biträdande pilot/elev ska ges in. Utöver detta ska bland annat uppgift om personskador ges in. Dessa ska rapporteras i antal samt svårighetsgrad (fatale, allvarliga, lindriga, inga samt okänt) för fem kategorier personer (befälhavare, biträdande pilot/elev, kabinbesättning, passagerare och andra).

Mot bakgrund av detta konstaterar Datainspektionen att det aktuella förslaget omfattar direkta personuppgifter t.ex. befälhavares namn och dessas eventuella medicinska begränsningar. Förslaget omfattar även indirekta personuppgifter såsom uppgift om att olika kategorier av personer ådragit sig skador av olika svårighetsgrad. Dessa uppgifter kan, särskilt i det fall det är fråga om ett fåtal personer, medföra att det är möjligt att, i kombination med andra uppgifter som finns tillgängliga på annat håll, härleda vem som ådragit sig skador och med vilken allvarlighetsgrad. Datainspektionen bedömer således att det är klart att databasen innehåller personuppgifter - där ett flertal kategorier är känsliga personuppgifter, då de rör uppgift om personers hälsa. Förslaget att utöka Transportstyrelsens uppdrag innebär således en utökad behandling av personuppgifter.

Förhållandet till dataskyddsförordningen

Sedan den 25 maj 2018 är den allmänna dataskyddsförordningen den primära regleringen av personuppgiftsbehandling. Kompletterande nationell reglering av personuppgiftsbehandling kan endast ske i den mån förordningen medger det och inom de ramar förordningen sätter.

När lagstiftaren tar fram bestämmelser som utgör komplettering av dataskyddsförordningen krävs det, enligt artikel 6.3 dataskyddsförordningen, att den nationella rätten uppfyller ett mål av allmänt intresse och vara proportionell mot det legitima mål som eftersträvas.

Dataskyddsförordningens artikel 9.1 anger ett generellt förbud mot att behandla vissa särskilda kategorier av personuppgifter, s.k. känsliga personuppgifter. Från förbudet finns undantag, dessa anges i artikel 9.2 och möjliggör behandling av känsliga personuppgifter i vissa särskilda fall. Vissa av dessa undantag kräver kompletterande nationella bestämmelser för att undantagen ska vara tillämpliga. Ett exempel på det är artikel 9.2 g dataskyddsförordningen som är aktuell om det är fråga om ett *viktigt allmänt intresse*, något innebär ett högre krav än vad som är aktuellt vid bedömningen av vad som är *allmänt intresse* enligt artikel 6.1 e dataskyddsförordningen. Enligt denna bestämmelse krävs det att de nationella bestämmelserna är förenliga med det väsentliga innehållet i rätten till dataskydd och innehålla bestämmelser om lämpliga och särskilda åtgärder för att säkerställa den registrerades grundläggande rättigheter och intressen.

För att uppfylla kraven enligt dataskyddsförordningen i ett konkret lagstiftningsärende krävs det således att det intrång som sker i den enskildes privata sfär måste vara befogat och inte större än nödvändigt. Intrånget ska mötas av integritetshöjande bestämmelser till förmån för den enskilde vars uppgifter behandlas.

Då integritetsriskerna inte har analyserats i framställan är det inte möjligt att genomföra en sådan proportionalitetsbedömning som krävs enligt dataskyddsförordningen. Datainspektionen kan därför inte tillstyrka förslagen i framställan. Inspektionen efterlyser att en sådan analys genomförs i det fortsatta lagstiftningsarbetet. Utöver detta behöver det även utredas huruvida det behövs kompletterande reglering för att ge rättsligt stöd för den aktuella behandlingen (jfr. artikel 6.3 dataskyddsförordningen) samt för att ge ett undantag från förbudet att behandla känsliga personuppgifter enligt artikel 9.2 dataskyddsförordningen.

Detta beslut har fattats av enhetschefen Katarina Tullstedt efter föredragning av juristen Mattias Sandström.

Katarina Tullstedt, 2019-09-19 (Det här är en elektronisk signatur)